

však obžalovaný oprávněn, ježto měl jako duchovní správce občanů římsko-katolického vyznání zájem na tom, aby jeho osadníci nesúčastnili se obřadu jiného vyznání, pokud se týče jiné cíkve. Ale i když se přihlíží k výroku obžalovaného jako k celku, nelze v něm za daných okolností, kde obžalovaný pouze v duchovním zájmu svých farníků odvracel je od účastenství na mši jiné církve, při tom však ji neoznačil jako něco nehodného, nepravého, co by vážnosti a úcty, kterou jí církev přikládá, nezasluhovalo, a kde obžalovaný slova svá pronesl ve vážném shromáždění, způsobem vážným také za vážným účelem, spatřovati ani zlehčování ani posmívání se mši československé církve. Důsledkem toho nebyly znaky trestného činu, o nějž jde, pojaty ve smyslu, jaký jim zákon přikládá, zákonem stanoveného právního pravidla bylo nesprávně upotřebeno a výklad, který výroku obžalovaného dává nalézací soud, jest příliš široký a, hledíc k výše uvedenému, právně pochybeným. Nelze také souhlasiti s názorem, projeveným při veřejném líčení zrušovací generální prokuraturou, že zrušovací soud jest vázán výkladem zjištěného výroku obžalovaného, jakého se mu dostalo v rozsudku, ježto prý se i zde jedná jen o zjištění skutkové; v pravdě obsahuje v sobě závěr a úsudek, kterýž učinil soud ze zjištěného výroku obžalovaného, jak skutkový tak i právní moment, připouštějící zkoumání právního obsahu, a proto nejde zde pouze o zjištění skutkové, nýbrž současně také o otázku právní, totiž o otázku použití ustanovení § 303 tr. zák. na zjištěný soudem výrok obžalovaného, k jejímuž přezkoumání jest zrušovací soud oprávněn a povolán. Z těchto úvah bylo zmateční stížnosti obžalovaného vyhověti, napadený rozsudek jako zmatečný zrušiti a, ježto není dána objektivní skutková podstata přečinu obžalovanému za vinu kladeného, uznati dle § 288 čís. 3 tr. ř. ihned právem ve věci samé v ten rozum, že se obžalovaný z obžaloby dle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostuje, takže ani zapotřebí nebylo obírat se otázkou subjektivní viny (zlého úmyslu, pokud se týče vědomí) obžalovaného.

Čís. 938.

Ochrana § 68 tr. zák. přísluší legionářům, kteří byli pověřeni okresní správou politickou, by zakročovali proti podloudnému obchodu potravinami.

V tom, že kdo neprávem tvrdil vůči tomu, kdo uschoval věc zapomenutou neznámo kým, že věc jest jeho, by tak docílil jejího vydání, dlužno spatřovati skutkovou podstatu podvodu, nikoliv krádeže.

(Rozh. ze dne 30. září 1922, Kr I 508/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Mladé Boleslavi ze dne 22. března 1921, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem dle § 81 tr. zák. a přestupkem podvodu dle §§ 197 a 461 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

S hlediska čís. 9 a) § 281 tr. ř. namítá zmateční stížnost proti výroku, odsuzujícímu obžalovaného pro zločin dle § 81 tr. zák., že v rozsudku

jmenovaní legionáři nebyli oprávněni předsevzítí dotyčný úkon, totiž předvésti obžalovaného na obecní úřad a na četnickou stanici, takže prý tu vlastně nešlo o úkon úřední. Leč nalézací soud zjišťuje, že dotyční legionáři obdrželi od okresní politické správy v S. příkaz, by zakročovali proti podloudnému obchodování potravinami, že byli opatřeni příslušnou legitimací a že v době činu byli ve výkonu této jim přikázané služby. Dále bere soud za prokázáno, že legionáři ti byli jako zvláštní zřízení politického úřadu oprávněni předvésti obžalovaného na obecní úřad nebo četnickou stanici. Proti tomuto výroku namítá stížnost po formelní stránce, že prý proň nejsou v rozsudku uvedeny důvody (čís. 5 § 281 tr. ř.). Než nalézací soud odůvodňuje výrok ten svým přesvědčením soudcovským, čerpaným z průvodního materiálu, a odůvodňuje takto formálně svůj výrok, nehledíc k tomu, že řádné a věcné vykonávání přikázané služby oprávnění takové samozřejmě sebou nese a podmiňuje. Pro přiznání vlastnosti vrchnostenské osoby ve smyslu § 68 tr. zák. stačí, že legionáři zakročili proti obžalovanému na základě a u výkonu příkazu, uděleného jim okresní politickou správou, představující takto při své činnosti úřad, k tomu je zmocnivší, a jednajíce jako vykonavatelé jeho. Toto formelní jejich oprávnění, založené v úředním příkazu, je dle zákona pro ochranu dle §§ 68 a 81 tr. zák. jediné směrodatným. Pochybnosti co do materiální správnosti konkrétního výkonu neosvobozují od zodpovědnosti. Byli-li proto obžalovaný toho náhledu, že legionáři nejsou oprávněni, předvésti ho na městský úřad, měl možnost, stěžovati si zákonnou cestou proti jejich postupu, nikterak však nelze uznati přípustným, by úřednímu výkonu kladl odpor a svémocně řešil otázku, má-li se dotyčný výkon provésti tím či oním způsobem. Poněvadž legionářům příslušela ochrana zákona dle §§ 68 a 81 tr. zák. již vzhledem ku zjištěnému zvláštnímu úřednímu příkazu, udělenému jim okresní politickou správou, může odpadnouti řešení otázky, byli-li k úkonu oprávněni též ve své vlastnosti jako pouzí vojíní bez ohledu na onen zvláštní příkaz, a lze stranou ponechati, je-li náhled nalézacího soudu, k tomu přisvědčující, správným. Výrok nalézacího soudu ve směru § 81 tr. zák., proti němuž zmatečná stížnost až na řečené námitky nečiní výtek a uznává takto sama správnost jeho v ostatních směrech, je jak v zákoně, tak i ve stavu věci odůvodněn a není tu proto podkladu pro dovolávání se důvodu zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř. Zmatečná stížnost napadá rozsudek i proto, že prý nalézací soud odsoudil obžalovaného neprávem pro přestupek podvodu, ježto prý v dotyčném činu obžalovaného spatřovati lze pouze skutkovou povahu přestupku krádeže, který se však stal beztrestným účinnou lítostí obžalovaného, an obžalovaný vrátil bafoch vlastníku dříve, než soud neb jiná vrchnost o jeho provinění zvěděla. Stížnost je bezdůvodna. Zjištěno je, že dne 26. října 1920 nechal František P. na nádraží v Ž. ležeti bez dozoru svůj bafoch s různými poživatinami v ceně 136 K, že po odjetí vlaku vrátný J. se ptal osob, v nádražní restauraci přítomných, mezi nimiž byl i obžalovaný, zda někdo nezanechal svůj bafoch v čekárně, a že obžalovaný vědomě nepravdivě tvrdil vrátnému, že je to jeho bafoch, takže vrátný mu jej vydal a obžalovaný pak s ním odešel. Na to byl vrátivším se P-em a vrátným dopaden a bafoch vrátil. Vrátný J. udal, že po odjezdu vlaků prohlížel čekárnu a, naleznuv tam bafoch, uschoval jej v restauraci a pak se ptal po jeho majiteli. Z uvedeného je zřejmo, že vrátný J., vy-

konáváje své povolání, k němuž zejména náleží, by v čekárnách zanechané věci převzal prozatím v uschování, učinil tak i s bafochem a že byl proto v dotyčném mezidobí ve faktické držbě (detenci) této věci. Jako držitele přiměl obžalovaný vrátného lstivým předstíráním, že je vlastníkem bafochu, k tomu, by mu bafoch vydal. Bylo proto jeho jednání kvalifikováno právem jako podvod, spáchaný na vrátném, a nikoli jako krádež na vlastníku věci, jenž v době činu v jejím držení (detenci) nebyl a jež mu proto z jeho držení nemohla býti odňata, jak to zákon v § 171 tr. zák. předpokládá. Se stanoviska § 187 tr. zák. je lhostejno, zda lstivým jednáním pachatelovým byla neb měla býti poškozena osoba, v omyl uvedená, přímo či prostřednictvím jejím někdo jiný, a nesejde proto na tom, koho v tomto případě by bylo považovati za skutečně poškozeného. Stačí, že buď vrátný nebo vlastník věci měl škodu trpěti. Právní posouzení věci nalézacím soudem je proto bezvadné. Ostatně, i kdyby se kvalifikoval čin obžalovaného jako krádež, nemohlo by býti o beztrestnosti dle § 187 tr. zák. řeči, poněvadž, stihán byv, vrátil bafoch vlastníku jen proto, že mu nezbylo nic jiného, než jej vrátiti. Nebylo to proto dobrovolné rozhodnutí obžalovaného, jež ho k navrácení věci přimělo, nýbrž zasáhnutí poškozeného, které mu nečinilo možným jiné východisko.

Čís. 939.

Zločin veřejného násilí ve smyslu § 87 tr. zák.

»Činem« jest i projev slovní. »Nebezpečím« jest takový shluk poměrů, z něhož může dojít k poškození tělesné integrity ohrožené osoby. Lhostejno, že jako osoby ohrožené přicházejí v úvahu určité osoby. Po stránce subjektivní stačí, byl-li si pachatel vědom možnosti, že z jeho činů může vzejít některé z nebezpečí v § 85 písm. b) tr. zák. jmenovaných, a dopustil-li se přes toto vědomí činu, s nímž ono nebezpečí bylo spojeno.

(Rozh. ze dne 30. září 1922, Kr I 554/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 1. března 1921, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí dle § 87 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Důvod zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř. není opodstatněn. Nesprávným je především náhled stížnosti, že rčení § 87 tr. zák. »čin ze zlomyslnosti předsevzatý (unternommene Handlung)« nasvědčuje tomu, že se vyžaduje nějaké manuální jednání, nějaké skutečné činění ve slovném smyslu tohoto výrazu a že pouhé vyzvání bez předsevzetí nějakého činu nestačí ku přičítání zločinu dle § 87 tr. zák. Leč význam, který stížnost snaží se dáti slovu »čin (Handlung)«, je zjevně úzký. Dle mluvy právní a dle zákona dlužno pod činy rozuměti i projevy ústní. Neboť i řeči jsou úkonem činění lidského, totiž na venek vyhlým a zevně poznatelným projevem lidské vůle. Trestní zákon nečiní proto zpravidla rozdílu mezi